

Kommunstyrelsen

Ändring i reglemente för kommunstyrelsen i Jönköpings kommun Ks/2021:228 000

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 4 mars 2021 om en förordning som ger kommuner rätt att utfärda föreskrifter som förbjuder vistelse i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Genom att införa ett nytt kapitel i kapitel i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 utvidgas kommunernas normgivningsmakt. Regleringen trädde i kraft den 11 mars 2021.

Bestämmelsen ger kommunerna en rätt att utfärda förbud att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskild plats. Förutsättningarna för att utfärda en föreskrift om ett sådant förbud är att det på platsen ska finnas en påtaglig risk för trängsel, att föreskrifterna inte innebär ett hinder mot att förflytta sig inom riket, och inte heller i övrigt innebär obefogade inskränkningar i enskildas frihet.

Med anledning av smittspridningen av coronaviruset och de risker som enligt Folkhälsomyndigheten uppstår vid ökad trängsel kan aktuella föreskrifter komma att behöva beslutas med mycket kort varsel. Det finns därmed skäl att överlåta rätten att utfärda förbud att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskild plats till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Stadskontorets tjänsteskrivelse 2021-03-17 med bilaga

Förslag till Kommunstyrelsen

Förslag till kommunfullmäktige:

- Ändring i reglementet för kommunstyrelsen i Jönköpings kommun, i enlighet med stadskontorets förslag, godkänns.

Ärende

Regeringen beslutade den 4 mars 2021 om en förordning som ger kommuner rätt att utfärda föreskrifter som förbjuder vistelse i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Genom att införa ett nytt kapitel i kapitel i

förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 utvidgas kommunernas normgivningsmakt. Regleringen trädde i kraft den 11 mars 2021.

Den aktuella bestämmelsen återfinns i 8 kap 1 § förordningen. Bemyndigandet i bestämmelsen grundas på 13 § lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (covid-19-lagen).

Bestämmelsen ger kommunerna en rätt att utfärda förbud att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskild plats. Förutsättningarna för att utfärda en föreskrift om ett sådant förbud är att det på platsen ska finnas en påtaglig risk för trängsel, att föreskrifterna inte innebär ett hinder mot att förflytta sig inom riket, och inte heller i övrigt innebär obefogade inskränkningar i enskildas frihet. Av 13 § 3 st. covid-19-lagen följer att smittskyddsläkaren och Folkhälsomyndigheten ska ges tillfälle att yttra sig över kommunens förslag innan kommunen meddelar föreskrifter.

Det är *kommunen* som bemyndigas att utfärda föreskrifter om förbud enligt förordningen. Lagstiftningen i sig anger inget om på vilken nivå beslut om förbud med stöd av bemyndigandet ska fattas. Beslutanderätten utgår därmed från fullmäktige. Rätten att utfärda föreskrifter utgör normgivningsmakt. Förutsättningarna att överlåta normgivningsmakt till exempelvis nämnd eller styrelsen ska bedömas med hänsyn både till regeringsformen (1974:152), RF, och till kommunallagen (2017:725), KL. RF ger grundlagsskydd för ett antal fri- och rättigheter. I dessa ingår den fria rörligheten, 2 kap. 8 § 8 RF. Det ligger därför nära till hands att se förbuds föreskrifter inom det aktuella området som frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen. Sådana frågor faller inom fullmäktiges exklusiva beslutanderätt enligt 5 kap 1 § KL.

Behovet av korta beslutsvägar och snabba beredningsprocesser talar dock för intresset av att kunna delegera fullmäktiges beslutanderätt. Sveriges Kommuner och Regioner har angett att fullmäktiges ställningstagande till användning av bemyndigandet kan förenas med villkor som minskar förbudens ingripande karaktär, så som att förbud bara får gälla under korta perioder och/eller på vissa angivna och begränsade områden. Det finns inte närmare preciserat vad som anses vara kortare perioder men i kravet ligger att det ska inte ske större inskränkningar än vad som är nödvändigt för att förhindra smittspridning. Det rättsliga utrymmet att överlåta beslutsfattande på nämnd eller kommunstyrelsen ökar då.

Med anledning av smittspridningen av coronaviruset och de risker som enligt Folkhälsomyndigheten uppstår vid ökad trängsel kan aktuella föreskrifter komma att behöva beslutas med mycket kort varsel. Det finns därmed skäl att överlåta rätten att utfärda förbud att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskild plats till kommunstyrelsen.

Stadskontoret föreslår att beslutanderätten enligt den nya bestämmelsen delegeras till kommunstyrelsen genom en ändring i kommunstyrelsens reglemente. Under rubriken *Uppgifter enligt speciallagstiftning* föreslås följande tillägg i § 10:

Kommunstyrelsen får för kortare perioder meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel enligt 8 kap begränsningsförordningen i syfte att hindra smittspridning.

Det ska understrykas att föreslagen ordning inte har prövats rättsligt. Då rätten att utfärda föreskrifter på kommunnivå, och den normgivningsmakt som det innebär, i regel åligger fullmäktige ska det även framhåvas att den rätt som överlåts på kommunstyrelsen endast bör avse förbud för kortare perioder samt för tydligt angivna och avgränsade områden.

Kommunstyrelsen har enligt 6 kap. 37 § KL möjlighet att uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5–8 §§. Delegationens begränsningar framgår av 6 kap. 38 § KL.

I den mån kommunstyrelsen överväger möjligheten att i sin tur delegera den aktuella beslutanderätten, ska noteras att inte heller den frågan har prövats rättsligt. Mot bakgrund av beslutets karaktär är det stadskontorets uppfattning att delegation till tjänsteman inte är lämpligt. Inom ramen för kommunstyrelsens nuvarande delegationsordning har kommunstyrelsens ordförande rätt att ta beslut i brådskande ärenden, vilket ger ytterligare möjligheter att agera snabbt när så behövs. Stadskontoret föreslår därför ingen ytterligare delegering av beslutanderätten.

Johan Fritz
Stadsdirektör

Lars-Åke Svensson
Chefsjurist

Beslutet expedieras till:
Mottagarens/mottagarnas namn